

Bestuursverslag Altstadt Rotterdam

2022

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Prestaties	4
3. Financiële resultaten	5
I. De Cijfers	5
II. Investerings	5
III. Beheer- en activiteitenlasten	5
IV. Lening Cultuur + Ondernemen	5
V. Publieksinkomsten	6
VI. Directe en indirecte inkomsten	6
VII. Subsidies	6
VIII. Exploitatieresultaat en financiële positie	6
4. Inhoudelijke terugblik en samenwerkingen	7
I. Programma 2022 Altstadt Rotterdam	8
5. Ons huis: Aelbrechtskolk 3-9	12
6. De Organisatie, werkgeverschap en risicoanalyse	13
i. Ontstaan en achtergrond	13
II. Missie en visie	14
III. Organisatiestructuur en personele bezetting	14
IV. SWOT-Analyse	15

1. Introductie

Het is april 2021 en oprichters Délano van den Berg, Marijke de Kerf en Philippe Lemaire stappen uit vertrouwen in elkaar, zichzelf en de plaats die zij innemen in het Rotterdamse theaterveld, samen in een nieuw avontuur: Altstadt Rotterdam. In een uniek geschakeld pand daterend uit 1900, een voormalige antiekhandel met aan de voorzijde vier etalages in het hart van historisch Delfshaven, zal een bruisende plek verrijzen waar makers, aspirant makers, amateurs en publiek elkaar zullen ontmoeten in woord en (bühne)beeld. Het pand wordt omgebouwd tot een theaterzaal, repetitieruimtes voor (podium)kunsten, kantoor, ‘de kantine’ en een theaterfoyer. Om Altstadt Rotterdam niet alleen als vruchtbare bodem voor podiumcultuur te laten opbloeien maar het ook voor de langere termijn een zelfvoorzienende basis te geven, wordt een stevig plan opgesteld waarin de juiste balans tussen baten en lasten zorgvuldig worden uitgedacht.

In eerste instantie treden de oprichters toe tot het bestuur; een strategie waarvan men weet dat hierop een spreekwoordelijke houdbaarheidsdatum zal zitten. Om balans hierin te brengen en tevens ervaren bestuurders aan hun zijde te scharen worden ook actrice Elsie de Brauw (voorzitter) en belastingadviseur en oprichter *All Arts Belastingadviseurs* Dick Molenaar (penningmeester) als toezichhouders aan dit bestuur toegevoegd. Er staat een ingrijpende verbouwing voor de deur, een groots avontuur, maar Altstadt is er klaar voor.

Begin 2022 beginnen de contouren van alle functies die Altstadt in zich weet te verenigen duidelijk zichtbaar te worden. De Toneel Vakschool Rotterdam gebruikt de repetitielokalen voor haar onderwijsprogramma en ‘Bakkie Altstadt’ groeit langzaam uit tot een serieuze lunchroom. Om de laagdrempeligheid naar de wijkbewoners te blijven benadrukken – die inmiddels veelvuldig over de vloer komen en zich betrokken tonen – noemen wij dit onderdeel Altstadt Kantine. In maart 2022 is het dan eindelijk zover; we wagen ons aan de eerste reeks voorstelling. Hierover later meer.

2. Prestaties

	Huidig boekjaar 2022	Begroting
Producties		
Nieuwe producties	2	2
Coproducties	2	1
Nieuwe coproducties	2	1
Reprise coproducties	1	0
Bezoekersaantallen:	1687	
Schoolvoorstellingen:	Geen	
Educatieprojecten:	Doorlopende samenwerking Toneel Vakschool Rotterdam	
Randprogrammering:	2	

3. Financiële resultaten

I. De Cijfers

In bijgaand jaarverslag leest u de cijfers en resultaten van Altstadt Rotterdam van het afgelopen boekjaar. In onderstaande hoofdstukken geven wij een nadere uitleg over tegen welke achtergrond baten en lasten tot stand kwamen.

II. Investeringen

Er is in 2022 voor een totaalbedrag van € 177.300 aan investeringen gedaan ten behoeve van het pand aan de Aelbrechtskolk 3-9 om verschillende onderdelen van het pand gebruiksklaar te maken voor huurders en horeca. Het leeuwendeel deel hiervan werd gedekt door de lening van Cultuur + Ondernemen (176.500). Overige bijdragen hiervoor waren afkomstig uit fondsenwerving en private middelen (donaties) van de *Founders Club* (particulieren); dit betrof minder dan 1% van de investeringsbegroting voor 2022.

III. Beheer- en activiteitenlasten

Van de totale kosten bestaat € 118.288 uit beheerlasten en € 54.669 uit activiteitenlasten. De winst uit de horeca komt uiteindelijk ten gunste van het artistieke programma. Bij aanvang van het huurcontract van de panden aan de Aelbrechtskolk is een groeitarief afgesproken met de verhuurder. De huisvestingskosten bedroegen in 2022 ruim 72% van de totale beheerslasten. De onvoorziene stijging van de energiekosten speelde Altstadt tevens parten in dat opzicht. Die lasten zullen naar verwachting in 2023 weer iets dalen t.o.v. 2022. De activiteitenlasten werden begroot op 60.000,- voor 2022 en zijn ruim 9 % lager dan begroot; Altstadt draaide een succesvol jaar met spraakmakende voorstellingen en goed gevulde zalen in 2022.

IV. Lening Cultuur + Ondernemen

Voor de verbouwing van het pand; het gebruiksklaar maken van de verschillende faciliteiten die de stichting een hogere mate van zelfvoorzienendheid zouden opleveren, sloot Altstadt eind november 2021 een lening af bij Cultuur + Ondernemen voor een totaalbedrag van € 178.265.

De investeringsbegroting voor de totale verbouwing is hiermee nog niet gedekt maar zorgde er wel voor dat de bibliotheek, de kantine (horeca) inclusief terras, de repetitieruimtes en de basisuitrusting van de theaterzaal tot stand kwamen. Voor de laatste fase van de verbouwing wordt in 2023 opnieuw een begroting vastgesteld op basis van nieuwe offertes; het balkon, de foyer en de ingang en toiletgroep aan de achterzijde volgens toegankelijkheidsvoorschriften voor minder validen zullen in die fase worden voltooid op basis van investeringen via fondsen en donateurs.

V. Publieksinkomsten

Ondanks het feit dat de theaters in Nederland over het algemeen nog steeds een terugslag zagen in de bezoekerscijfers na de COVID-periode, trokken de meeste producties van Alstadt ruimschoots publiek. De uitschieters in 2022 waren de voorstellingen De Bocht en Wachten op Godot. In totaal zette Alstadt 54 uitvoeringen neer in 2022. Daarvan waren 42 van het Alstadt Ensemble en 12 coproducties. De totale opbrengsten aan publieksinkomsten bedroegen € 16.963, dit bedrag is een percentage van bijna 12 % van onze totale baten voor de voorstellingen. De baten vanuit de horeca werden verwerkt in de brutomarge van de lasten voor de voorstellingen

VI. Directe en indirecte inkomsten

Het detacheren van werknemers door bijvoorbeeld lesgeven, begeleiden of spelen in films heeft Alstadt tot op heden nog geen bijdrage in de eigen inkomsten opgeleverd. Dit voorzien wij wel voor de nabije toekomst als bron van inkomsten voor Alstadt, met name wanneer wij in staat zijn structurele financiering vanuit fondsen en subsidies voor onze activiteiten te verwerven en Alstadt haar directie c.q. vaste acteurs in loondienst aan zich kan binden.

De verhuur van verschillende ruimtes binnen Alstadt is een belangrijke bron van inkomsten. De Toneel Vakschool Rotterdam is een vaste huurder van repetitieruimtes, een dansgezelschap en een koor maken ook wekelijks gebruik van onze repetitieruimtes. Daarnaast wordt met name de bibliotheek maar ook de horeca regelmatig verhuurd voor vergaderingen en partijen. Deze opbrengsten bedragen nu nog slechts 8,3 % van de totale baten in 2022. In deze fase vergde het geschikt maken van de ruimtes (studio's en horeca) nog behoorlijk wat investeringskosten. Bovendien liepen de renovatie werkzaamheden enige vertraging op, doordat de definitieve vergunningen voor benodigde aanpassingen lang op zicht liet wachten en pas in juli 2022 werden afgegeven. (In de zomer van 2021 was de concept-versie reeds goedgekeurd). Ook het tekort aan personele bezetting en een arbeidsongeschikte leidinggevende voor de horeca speelden ons in 2022 parten. Naar verwachting zal er in 2023 een groter positief resultaat zichtbaar zijn.

VII. Subsidies

Voor de verschillende producties die het Alstadt Ensemble als productiehuis produceert, worden regelmatig verschillende projectsubsidies geworven. Een belangrijke partner hierin is voor ons de Gemeente Rotterdam, maar ook uit verschillende private fondsen werden bijdragen in productie geworven. Deze bijdrage aan – met name – activiteitenlasten en personele lasten voor voorbereiding en uitvoering bedroeg in 2022 een totaalbedrag van € 123.673, en daarmee een percentage van 42 % van de lasten op de totale exploitatiebegroting voor 2022.

VIII. Exploitatieresultaat en financiële positie

Het exploitatieresultaat voor 2022 bedraagt - € 52.687,-. Dat maakt dat er geen eigen vermogen is opgebouwd in 2022. In 2023 wordt een aanvang gemaakt met het aflossen van de schuld bij Cultuur + Ondernemen; dit bedrag zal onder de huidige voorwaarden moeten worden afgelost binnen 3 jaar. Alstadt zal zich in de komende jaren verder ontwikkelen om de horecaresultaten

als winstgevende component te laten werken voor de rest van de stichting, zeker nu de meeste investeringen op dit vlak zijn gedaan. Ook qua verhuur wordt nog een substantiele groei voorzien. Voor 2023 en 2024 zal nog meer aan fondsen worden geworven waarbij ook een deel van de exploitatiekosten zullen dienen te worden meegewogen. Vanaf 2025 zien wij de mogelijkheid om structurele subsidies te werven voor een deel van de personeels- en activiteitenlasten (productiehuis). Ook zien wij mogelijkheden in het exploiteren van het theater voor boekingskantoren.

4. Inhoudelijke terugblik en samenwerkingen

Het doel van Altstadt is om een aantrekkelijke ontmoetingsplaats te bieden in de stad Rotterdam voor ieder met affiniteit voor theater, om zo een brug te creëren tussen doorgewinterde professionals, jong talent, amateurs, publiek en overige geïnteresseerden.

Altstadt Rotterdam is een initiatief waar bewoners en bezoekers in aanraking kunnen komen met theater. Dit beeld past bij de plannen van de Gemeente Rotterdam omtrent het terugbrengen van de levendigheid in Historisch Delfshaven én het stimuleren van (onverwachte) samenwerkingen in de culturele sector.

De lunchroom met terras aan het water is inmiddels 6 dagen per week geopend en heeft daarvoor voldoende personele bezetting en een eigen horecamanager. Voor de vele zelfstandigen in de wijk is het inmiddels ook een flexwerkplek geworden. Met de inkomsten bedruipt dit onderdeel dan ook een deel van de stichting, naast de inkoop en personeelslasten. Het theater – dat zich in het hart van het pand bevindt – is wanneer er voorstellingen draaien voor iedereen toegankelijk. Het is onze ambitie om in 2023 een tweede entree aan de achterkant van het pand toe te voegen om de toegankelijkheid – ook voor bezoekers met een fysieke beperking – nog beter te kunnen faciliteren. De vergaderruimte aan de voorzijde van het pand – tevens goed gevulde Toneelbibliotheek – is beschikbaar voor verhuur en exposities, en ten slotte: eenieder die dat wenst kan zich inschrijven voor acteer- en presentatiecursussen of audities voor de toneelopleiding van de Toneel Vakschool Rotterdam.

Aanvullend biedt Altstadt Rotterdam podium voor artistiek talent breder dan enkel theatermakers. Hoewel hoofdzakelijk gericht op toneel en theater, zal Altstadt Rotterdam in de toekomst ook beschikbaar zijn voor muzikanten, cabaretiers, dichters, filmmakers, beeldend kunstenaars, schrijvers, dansers en alles daartussenin. Juist deze cross-overs zijn steeds belangrijker geworden in het cultuurveld en ook dat aspect wordt niet veel bediend, waarmee Altstadt ook weer een uniek element aan haar repertoire kan toevoegen. In 2022 is Altstadt in ieder geval van start gegaan met een eerste reeks voorstellingen. Hoewel de theaterzaal nog niet compleet is, hebben we van de nood een deugd te gemaakt en de rauwe context laten gelden als aangrijppunt om een aantal specifieke projecten ten tonele te brengen

I. Programma 2022 Altstadt Rotterdam

In 2022 organiseerde Altstadt Rotterdam haar eerste voorstellingen ‘in huis’. Niets is nog wat het moet zijn, maar na het verwijderen van de eerste lagen komt al zoveel boeiends tevoorschijn; makers zullen makers niet zijn als ze niet ook daarin de schoonheid en wrevel zien en een moment van ‘delen’ willen ervaren. De deuren moeten open, de stad moet dit zien. Stichting Altstadt Rotterdam is aangemerkt als Algemeen But Beogende Instelling (ANBI) streeft daarmee uiteraard niet alleen naar een financieel gezonde organisatie maar voedt ook het cultuurveld met inspirerende podiumkunsten en heeft de uitdrukkelijke wens een belangrijk ijkpunt te worden voor podiumkunsten in het gebiedsdeel Delfshaven en de stad Rotterdam. Wij bieden hierbij een overzicht van de geproduceerde voorstellingen in 2022 van zowel het Altstadt Ensemble als coproducties, vruchtbare samenwerkingen en crossovers.

Achter de Gevel: ‘Dinner for One’ & meer

Altstadt Rotterdam opende het nieuwe jaar en haar deuren met een klassieker; het in vele landen bekende Britse komische stuk van Laurie Wylie ‘Dinner for One’. Dit toegankelijke theaterstuk dat sinds jaar en dag zelfs zonder nasynchronisatie op Silvesteravond op de Duitse *rundfunk* wordt uitgezonden, was voor ons een ideale gelegenheid om de deuren te openen naar onze wijk-/stadsbewoners.

Om de avond compleet te maken, werd het publiek meegenomen op een rondleiding door het pand – waarbij ook andere aspecten van Altstadt te zien waren.

‘Dinner For One’ werd gespeeld in de theaterzaal-in-aanbouw, in de studio’s boven spelen studenten van de Toneel Vakschool Rotterdam scènes uit ‘Wie is bang voor Virginia Woolf?’ van Edward Albee; In de gangen is een foto-expositie te zien van de renovatie en impressies van het ontwerp van Architectenbureau MAS; achteraf kon er worden nagepraat en geborreld in de Kantine.

Al met al een dolkomische avond waarbij we nieuw publiek en buurtgenoten ontvingen en een voorproefje konden geven van alles wat Altstadt in de toekomst te bieden heeft.

Door: Elsie de Brauw en Délano van den Berg, studenten van de Toneel Vakschool Rotterdam, Philippe Lemaire
Tekst: Laurie Wylie, Edward Albee
Speeldata: 10,11,17 maart

Anna Paulowna

Johanna's Bos (<https://www.johannasbos.nl>) is een unieke locatie in het Noord-Hollandse Anna Paulowna met een voedselbos, kampeergelegenheid en de perfecte omgeving voor locatietheater. Onze relatie met Johanna's Bos bestaat al langer en het blijft heerlijk om terug te keren in de polders van Hollands Kroon. Omdat ook het Altstadt Ensemble soms de hectiek en chaos van klopboeren, schuurmachines, de stad en wat al dies meer zij, wil ontvluchten en theater wil blijven maken, is dit ons meest geliefde toevluchtsoord in het Hollandse landschap. Begin 2022 speelden wij voor een gemêleerd publiek uit de omgeving eenakters met als oogmerk het opbouwen van een duurzame relatie met deze plek. Kortom, dit programma wordt een periodiek terugkerend recept.

Door: Délano van den Berg, Elsie de Brauw, Caroline Moes*, Zuko Hajdarevic*, Leander de Vos (*stagiaire), Jip Boschma, Jona Kleine Schaars
Speeldata: 9 & 10 april

De Bouwplaats

Altstadt Rotterdam staat op een uniek moment in de tijd, nog niet af – maar wel begonnen. Wachtend op aanvang. De bouwmaterialen liggen op stapels te wachten om geïnstalleerd te worden. Bij het verwijderen van de voorzetwanden uit de antiekhandel komt de geschiedenis tevoorschijn. Geblakerde wanden van de oude bakkerij prikkelen de verbeelding van wat ooit was.

Tijdens 'de Bouwplaats / Under Construction' maakten we het publiek onderdeel van de opbouw van deze nieuwe plek in Rotterdam met een uniek en veelzijdig programma.

Tijdens 'de Bouwplaats' waren te zien:

- **'JELINEK'**, Philippe Lemaire en Délano van den Berg werken samen met de afstudeerklas van de Toneel Vakschool Rotterdam n.a.v. 'de dood van het meisje' van nobelprijs winnares Elfriede Jelinek. Een scherpe reactie op genderrollen in de wereld van Disney.
- We programmeerden **'ZUS VAN'**, de bejubelde monoloog geschreven door Lot Vekemans, gespeeld door Elsie de Brauw. Origineel is deze voorstelling gemaakt bij de Toneelschuur in Haarlem. Het vertelt het verhaal van Ismene, 'zus van' de beroemde, heldhaftige Antigone – wiens verhaal al duizenden jaren in alle theaters ter wereld gespeeld wordt. Door het licht nu op Ismene's kant van het verhaal te richten werpt het stuk vragen op over haar vermeende 'lafheid'. Wie had werkelijk de wijsheid in pacht? Degene die de wapens op pakt en de strijd aan gaat of toch degene die kiest voor verzoening en compromis met de vijand?
- **'EEN/DERDE'**, we produceerden een voorstelling met het jonge theatermakers collectief BrugMan. De voorstelling is het eerste deel van een trilogie over grenzen. Over 'hier' en 'daar', over 'zij' en 'wij', over 'voor' en 'tegen'. In **EÉN/DERDE** ontmoeten we een serie personages die zich dicht bij een grote muur bevinden. Het is een grens die dwars door hun levens loopt en het dwingt een keuze te maken. Hakkelend proberen zij uit te leggen

wie ze zijn, waarom ze doen wat ze doen en dat de ander (achter de muur) het bij het foute eind heeft.

Het wordt een prachtige, beeldende performance – die resoneert bij het publiek. De voorstelling speelt door en is in seizoen 2022/2023 te zien bij o.a. het Nationale Theater en Frascati Amsterdam.

- **DE ACTEURSWERKPLAATS**, in dit onderdeel krijgt (gast)leden van het Altstadt toneelensemble een toneeltekst voorgelegd die vier dagen later gespeeld moet worden. Het publiek weet dat de keuzes en mis en scenes van de spelers niet vast liggen en iedere avond kunnen veranderen. We geven hiermee een inkijkje in ons vak. In mei voerden dit stuk driemaal op n.a.v. de tekst 'ART' van Yasmina Reza. Het stuk behandelt een bijzondere vriendschap tussen drie figuren. Wanneer één van de drie een schilderij koop voor 70.000 euro komt de relaties op scherp te staan. Een tragikomisch toneelstuk over vriendschap, waarin de centrale vraag is: Wat is kunst? En wat is het waard?

Door: Altstadt Ensemble (Elsie de Brauw, Délano van den Berg, Philippe Lemaire, Bart Kiene), Collectief Brugman (Dinda Provily en Jurjen Zeelen), Toneel Vakschool Rotterdam (Sacha Cornelissen, Sophie Kubatz, Ilse Lubberhuizen, Roel Schonekamp, Leander de Vos, Jean Pierre Nshimyumuremyi, Kadir Akbulut Morina).

Speeldata: 13,14,15,17, 26, 28, 29, 30 april & 1 mei

DE BOCHT

De voorstelling werd gemaakt op basis van de tekst 'de Bocht' (die Kurve, 1960).

Het is het eerste geschreven stuk van de absurdistische Duitse toneelschrijver Tankred Dorst (1925-2017). Dat hij zich met zijn geschreven werk laat inspireren door Beckett en Ionesco zal de kenner niet verbazen, alhoewel hij erin slaagt een geheel eigen stijl te ontwikkelen die later in zijn carrière met meerdere prijzen beloond zal worden. De Bocht is vertaald naar het Nederlands door Tom Kleijn, maar werd nog nooit in Nederland gespeeld. Daar bracht Altstadt in 2022 verandering in.

De Bocht is een absurde komedie ontstaan uit een concreet maatschappelijk probleem. In essentie een probleem dat wij zelf hebben ervaren, en veel wijkbewoners met ons; bureaucratie. We zien de twee broers Rudolf en Anton die samen aan de voet van een berg wonen, onder een levensgevaarlijke haarspeldbocht. Keer op keer worden zij geconfronteerd met de vele dodelijke slachtoffers van dit verkeerspunt en keer op keer lopen zij te hoop tegen de bureaucratie die niet in staat lijkt om in te grijpen. Tot... één van de slachtoffers een ambtenaar is die zelf polshoogte komt nemen.

Door: Altstadt Ensemble

Tekst: Tankred Dorst

SPEL: ELSIE DE BRAUW, DÉLANO VAN DEN BERG, PHILIPPE LEMAIRE

Speeldata: 16, 17, 28, 29, 30 september & 6, 7, 8 oktober

Only The Lonely

Ter ere van de wereldpremière van het nieuw gecomponeerde stuk 'My Dark Familiar – after Brahms' van componist Vanessa Lann wordt samen een voorstelling gemaakt.

Deze voorstelling hebben we met recht een Gesamtkunstwerk kunnen noemen. Tekst, spel, muziek, vormgeving en regie zijn in dit geval allen evenwaardig. Twee grote vleugels worden door het Doelen Ensemble in de theaterzaal geplaatst. De livemuziek, het fysieke spel van

Délano van den Berg, de teksten van Samuel Beckett, de vormgeving van Philippe Lemaire komen samen.

Door: Altstadt Ensemble: Délano van den Berg (spel), Marijke de Kerf (regie), Philippe Lemaire (vormgeving) & Doelen Ensemble: Maarten van Veen, Ralph van Raat, Kamelia Miladinova, Heather Pinkham.

Tekst: Samuel Beckett

Muziek: gecomponeerd door Vanessa Lann

Speeldata: 22, 23 september

WACHTEN OP GODOT

'Wachten op Godot' wordt beschouwd als het belangrijkste en invloedrijkste toneelstukken van de afgelopen zeventig jaar. Beckett ontving er over de jaren talloze prijzen voor, met als kroon op zijn werk de nobelprijs voor literatuur in 1969. Het was dan ook hét hoogtepunt in het programma 2022 dat Altstadt, het kleine, nieuwe theater aan de Aelbrechtskolk in Rotterdam, de licentie kreeg om dit stuk ten uitvoer te brengen.

In het stuk is er geen sprake van een verhaallijn met een duidelijke plot. Twee figuren, Vladimir (Didi) en Estragon (Gogo) wachten bij een boom op iemand of iets dat ze Godot noemen. Wie of wat Godot is en waarom de beide figuren wachten blijft onduidelijk. In het hart van dit oersimpele plot, toont het stuk de mens in al haar makke, verwarring en onzekerheid. We zien het onvermogen om te handelen, de verlamme twijfel... Slapstick, cabaret, poëzie en tragedie wisselen elkaar in een rap tempo af.

Door: Altstadt Ensemble i.s.m. Johan Simons

Tekst: Samuel Beckett

Spel: Elsie de Brauw, Délano Van Den Berg, Jordy Vogelzang, Bram van der Kelen, Kadir Morina

Speeldata: 27, 28, 29, 30 oktober / 2,3,4,5 november 2022 / 12,13 december (en voorts in 2023)

Samgavad (eenakter)

De opening van onze kelderbar die aansluit op de toekomstige officiële foyer van Altstadt Rotterdam, zagen wij als een mooie aanleiding voor een eenakter. De gasten kregen de gelegenheid om bij het diner aan te zetten, terwijl acteurs Zuko Hajdarevic* en Délano van den Berg een stuk spelen over ambities, toneelspelen, machtsverlies en -misbruik.

Als het stuk aanvangt zijn we in de kelderbar. Toneelspeler 'B.' (Zuko) is aspirant acteur en verdient bij in de bediening. Opeens komt Toneelspeler 'A.' binnen (Délano), hij is de grootste toneelspeler van dat moment en begeeft zich vlak voor de première van de voorstelling 'Koning Samgavad' – waarbij hij de koning speelt. Als B. bij toeval opvangt dat de tegenspeler van A. het laat afweten, besluit hij ter plekke auditie te doen voor zijn idool. Maar wanneer A. te veel in het spel opgaat in een gepassioneerde scène, overschrijdt hij een grens en verliest Koning Samgavad zijn kroon.

Door: Zuko Hajdarevic en Délano van den Berg.

Regie: Philippe Lemaire

Tekst: gebaseerd op een tekst van Lodewijk de Boer

Speeldata: 8,9,10, 16,17,23,24 december

5. Ons huis: Aelbrechtskolk 3-9

Het voelt voor ons elke dag weer als een voorrecht om in het prachtige pand (feitelijk: panden) midden in historisch Delfshaven te mogen werken. En ook dit stadsdeel, het grootste van Rotterdam, en haar bewoners hebben wij direct in ons hart gesloten. Een stadsdeel met soms grote tegenstellingen – hoogtepunten en ook diepe dalen – maar zoals eigenlijk overal in Rotterdam een mentaliteit van aanpakken en niet bij de pakken neerzitten. Dat past bij ons en we voelen ons er thuis. De producties die wij maken komen dan ook zelden tot stand zonder dat wij onze context in dit geheel meewegen.

In 2021 zochten wij al snel een directe bron van inkomsten in onze koffiebar 'Bakkie Altstadt'. Een knusse bar die ruimte bood aan een klein aantal bezoekers, vooral in de zomer voor de deur, en verder een hele sloot aan bakkie 'to go'. Het zorgde voor laagdrempelig contact met wijkbewoners, toeristen en passanten die met grote nieuwsgierigheid kwam informeren naar onze plannen. Het smaakte naar meer en dus openden we een groter deel van ons pand voor de Altstadt Kantine, met als voornaamste oogmerk uiteraard een grotere mate van zelfvoorzienendheid voor onze producties en de verbouwing van het pand. Want dat was bij lange na niet voltooid.

Stukje bij beetje maakten de verschillende ruimtes van het pand gebruiksklaar. De volgorde was snel duidelijk: de kosten van de verbouwing rezen ons al snel boven het hoofd, dus wat brengt het meeste geld in het laatje. De repetitieruimtes voor onze huurder Toneel Vakschool Rotterdam, de Toneelbibliotheek die verhuurd kan worden als vergaderlocatie (e.d.) en ten slotte ook de kelderbar waar we onze theaterbezoekers laagdrempelig van een drankje (en eventueel hapje) kunnen voorzien, werden de belangrijkste bronnen van inkomsten naast donaties, fondsen en subsidiënten.

In de theaterzaal werden de meest prangende ingrepen doorgevoerd; veiligheidsvoorwaarden, technische faciliteiten, zitplaatsen (met inachtneming van het voorgaande). Het grote gat in het plafond van de theaterzaal is nog altijd – we schrijven nu juni 2023 – de grote belofte naar het balkon op de tweede verdieping. Ook de foyer is niet gereed, althans niet zoals het prachtige ontwerp van MAS Architecten belooft. Naar we hopen kunnen we in het komende bestuursverslag – maar vermoedelijk nog iets later – verslag doen van deze uiterst belangrijke maar kostbare ingrepen.

6. De Organisatie, werkgeverschap en risicoanalyse

i. Ontstaan en achtergrond

Altstadt oprichters en cultureel ondernemers/theatermakers Délano van den Berg, Marijke de Kerf en Philippe Lemaire zijn inmiddels ruim acht jaar actief in de Rotterdamse culturele sector. Na hun afstuderen aan verschillende toneelscholen in 2012/2013 ervoeren zij aan den levende lijve een gebrek aan ruimte voor nieuwkomers om te maken en te spelen. Om dit gat op te vullen ontstond er in de cultuursector een nieuwe vorm van creativiteit en ondernemerschap. Délano en Philippe werden pioniers op dit gebied; zij namen het heft in eigen handen en richtten in 2014, samen met een groep bevlogen vakgenoten, toneelgroep Mooi Weer & Zo op.

Eigenhandig toverden ze een oude belwinkel om in een aantrekkelijke plek waar voorstellingen konden worden gespeeld onder het genot van een drankje en een diner. Het concept wekte. In drie jaar tijd ontwikkelt Mooi Weer & Zo zich tot een succesvolle theatergroep met een theatercafé, waar de groep repertoiretoneel speelt in een informele, toegankelijke setting en waar het een almaar groeiende, vaste schare publiek aan zich wist te binden.

Marijke is in die tijd freelance regisseur en een van haar eerste voorstellingen wordt in Mooi Weer & Zo geprogrammeerd. In het theatercafé wordt regelmatig bevlogen met elkaar gesproken over het veranderende kunstlandschap, talentontwikkeling en de aansluiting bij de stad. Ambities worden groter en er komt een educatieve tak. In 2016 wordt een pand in Rotterdam Delfshaven bemachtigd en succesvol omgetoverd tot leslocatie. In september dat jaar opent de Toneel Vakschool Rotterdam haar deuren.

De school groeit snel, na drie jaar is het pand volledig bezet en is er nood aan een externe locatie waar ook gerepeteerd en gespeeld kan worden. Opnieuw gaan de handen uit de mouwen; Philippe en Marijke vinden een oude autogarage en bouwen deze om tot de Toneelgarage Rotterdam. Ook de Toneelgarage is succesvol. Er wordt gerepeteerd, er worden cursussen gegeven, de ruimte wordt incidenteel verhuurd en er worden voorstellingen gemaakt en gespeeld. Daarmee legt de school verbinding tussen studenten en het werkveld en zoekt samenwerkingen met andere culturele partijen.

In 2020 neemt Délano van den Berg afscheid van Mooi Weer & Zo en richt in november 2020 'Stichting Altstadt Rotterdam' op; een naam die – zo blijkt achteraf – welhaast profetisch gekozen leek. Vanuit het platform kunnen door verschillende makers en spelers voorstellingen worden gemaakt. Met het project '*Kammerspiele*' trekken de voorstellingen tijdens de coronapandemie door huiskamers in Nederland. Een van de *Kammerspiele* van Altstadt Rotterdam wordt gerepeteerd in de Toneelgarage Rotterdam. Tijdens die productie werken Délano, Philippe en Marijke weer samen en raken opnieuw in gesprek.

II. Missie en visie

Persoonlijke ambities, ambities voor Rotterdam en voor het culturele landschap worden verwoord en besproken. Wat missen we aan aanbod in de stad? Hoe kunnen we nieuwe samenwerkingen tot stand brengen? Hoe kunnen we zorgen dat student en praktijk elkaar nog beter kunnen vinden? Hoe en waar kan (nieuw) publiek dit talent vinden? Hoe genereren we meer zichtbaarheid voor toneel en theater? Wat is de juiste balans tussen de toegankelijkheid en hospitality en artistieke? Hoe maak je een dergelijk initiatief op termijn ook enigszins zelfvoorzienend en dus minder afhankelijk van fondsen en subsidies?

Altstadt is geschroeid op de leest van een internationaal bekend model: een verzamelgebouw voor podiumkunsten op een prominente, aantrekkelijke locatie in de stad die plaats biedt aan ieder aspect van de keten.

Het unieke pand dat wij in 2021 vonden en betrokken, biedt ruimte de geformuleerde artistieke dromen en ambities voor de stad Rotterdam: een plaats waar professionals uit de praktijk, toneelstudenten, jong talent en (nieuw) publiek elkaar tegen het lijf lopen. De lunchroom, theaterzaal, foyer, de workshop- en repetitieruimtes als ontmoetingsplaats. De naam Altstadt Rotterdam past perfect bij deze nieuwe plek de relatie met de oude dorpskern van het historische dorp Delfshaven benadrukt.

III. Organisatiestructuur en personele bezetting

De kern van de organisatie wordt gevormd door de artistieke en zakelijk leiding; Marijke de Kerf, Délano van den Berg en Philippe Lemaire. Daarnaast werkt dit team met een vaste kring van mensen die per project op freelance-basis worden aangetrokken. Bij gebrek aan financiële middelen en hun positie in het bestuur doet ook de artistieke leiding veel werkzaamheden onbezoldigd.

De lunchroom of Altstadt Kantine wordt als enige bezet door personeel dat in loondienst van de organisatie werkt; een klein en hecht team van oproepkrachten o.l.v. een horecamanager.

Het bestuur van Altstadt Rotterdam bestaat in 2022 uit:

Elsie de Brauw (voorzitter)
Dick Molenaar (penningmeester)
Marijke de Kerf (secretaris)
Délano van den Berg (bestuurslid)
Phillippe Lemaire (bestuurslid)

Code Diversiteit en Inclusie

Altstadt wil een afspiegeling van de samenstelling zijn waardoor iedereen zich kan herkennen in het theater dat we maken. Altstadt werkt met artistieke peers met een diverse achtergrond. Binnen de producties, samenwerkingen en het artistieke programma is dit zeker het geval. De jongste deelnemer is 17, de oudste 82 - er zijn 14 verschillende culturele achtergronden

vertegenwoordigd alsmede verschillende genders en geaardheden. Binnen de kern van onze organisatie is nog meer diversiteit gewenst, en ook in de publieksopbouw werken we bewust aan inclusie.

In de loop van 2023 wensen wij met de verbouwing aan de achterkant van het pand het theater tevens goed toegankelijk te maken voor publiek met een fysieke beperking en daar ook een toiletgroep voor deze doelgroep creëren.

Cultural Governance en Bestuur

Voor een gezonde organisatie waarin ook bestuursleden die veel onbezoldigde werkuren besteden aan deze organisatie een bezoldigde functie kunnen gaan vervullen, streven wij ernaar om in 2023 over te stappen naar een Raad van Toezicht Model met onafhankelijke, toezichthoudende bestuurders.

Het bestuur van Alstadt Rotterdam is in 2022 zeer nauw betrokken en kwam minimaal 6 maal bij elkaar om financiële en overige bestuurlijke zaken met elkaar te bespreken. Omdat dit een zeer jonge organisatie betreft is er nog geen rooster van aftreden samengesteld.

Fair Practice

We hechten aan goede arbeidsomstandigheden voor zowel vast personeel als freelancers. Ook streven wij er zo veel mogelijk naar onze contractanten te betalen naar de richtlijnen van de CAO Toneel en Dans 2022-2023. Altstadt haar kernwaarden hoog in het vaandel: transparantie, solidariteit, duurzaamheid, inclusie en vertrouwen.

Toch realiseren wij ons dat er altijd gevaren op de loer liggen: prestatiedruk, financiële verantwoordelijkheden en personeelstekorten vormen een risico. Altstadt zorgt zoveel mogelijk voor een open werkcultuur waarin alles ter tafel gebracht mag en kan worden. Qua scholing is er voor theatermakers binnen Altstadt voldoende ruimte door onze samenwerking met de Toneel Vakschool Rotterdam. Voor de overige ondersteunende medewerkers (projectbasis) hopen wij de komende jaren ook voldoende ruimte voor bijscholing en cursussen te creëren.

IV. SWOT-Analyse

Sterkte	Zwakte
Locatie: historische context, divers publiek	Hoge investeringskosten
Eigen karakter aanbod	Personeelstekorten
Educatief aanbod voor breed publiek	Hoge salariskosten; marktconform nu niet haalbaar
Verhuurbare onderdelen en horeca	Focus nodig; horeca én makerspraktijk
Bijzondere theaterprogrammering van hoge kwaliteit	
Kansen	Bedreigingen
Duidelijk gescheiden functies en functieomschrijvingen; mensen in hun kracht zetten.	Hoge werkdruk bij te weinig mensen
Hogere inkomsten horeca en verhuur (incl. Prijsverhoging)	Onvoldoende financiële armslag, hoge kosten en drukkende schuldenlast
Heldere beslis-structuur	Onduidelijke communicatie en functies
Structurele steun uit publieke fondsen (Kunstenplan)	Lage salariering medewerkers en gebrek (groei)perspectief onder huidige omstandigheden
Creatief meer inkomsten verwerven	